

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“МИТНА СПРАВА”

*(для бакалаврів, спеціалістів
спеціальності “Правознавство”)*

МАУП

Київ 2002

Підготовлено кандидатом юридичних наук, доцентом
О. Х. Юлдашевим і А. О. Іванченком

Затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(Протокол № 4 від 06.11.01)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Юлдашев О. Х., Іванченко А. О. Навчальна програма дисципліни
“Митна справа” (для бакалаврів, спеціалістів спеціальності “Правознавство”. — К.:
МАУП, 2002. — 12 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Митна справа”, завдання для контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2002

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліною “Митна справа” передбачено вивчення правового регулювання митної справи в Україні, організації митного контролю; перевезень і технології, зовнішньоекономічної діяльності і митного оформлення, митних платежів, неторгового обігу, контрабанди і митної статистики.

Після вивчення дисципліни студенти повинні знати законодавство, що регулює сутність діяльності митних органів, основні завдання і повноваження митних органів, цілі, форми і зони митного контролю, види і форми перевезення, структуру гармонізованої системи опису і кодування товарів, УКТ ЗЕД; поняття суб'єкта ЗЕД, порядок реєстрації суб'єктів ЗЕД в митних органах; митні режими; порядок декларування і пропуску товарів; порядок ліцензування і котирування; сертифікацію, стандартизацію, зберігання під митним контролем, митні ліцензійні склади; склади митниці; склади підприємств, митні брокери, магазини безмитної торгівлі, вільні економічні зони, території пріоритетного розвитку, технопарки тощо.

Знання дисципліни “Митна справа” допоможе студентам глибше і ґрунтовніше оволодіти іншими навчальними дисциплінами й отримати докладніші відомості про діяльність митних органів при вивченні митного, цивільного, адміністративного, кримінального і кримінально-процесуального права.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“МИТНА СПРАВА”

№ п/п	Назва теми
1	Поняття і правове регулювання митної справи в Україні
2	Організація митного контролю в Україні
3	Перевезення і технології
4	Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) і митне оформлення
5	Митні платежі
6	Неторговий обіг
7	Контрабанда і порушення митних правил
8	Митна статистика

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“МИТНА СПРАВА”

Тема 1. Поняття і правове регулювання митної справи в Україні

Історія митної служби України. Митна інфраструктура (ДМСУ, регіональні митниці, митниці, митні пости). Завдання і функції митних органів України. Особливості проходження служби в митних органах України. Соціальний і правовий захист працівників митних органів України. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Література [1–3; 5; 32; 33]

Тема 2. Організація митного контролю в Україні

Цілі і форми митного контролю. Пункти пропуску, зони митного контролю. Здійснення митного контролю. Інші види контролю (прикордонний, ветеринарний, санітарний, фітосанітарний, радіологічний, екологічний, за проїздом транспортних засобів автомобільними дорогами тощо).

Література [2; 3; 19; 25; 26; 31]

Тема 3. Перевезення і технології

Залізничні перевезення. Автоперевезення. Морські і річкові перевезення. Авіаперевезення. Транзит. Контроль за доставкою товарів до митниці призначення (охорона і супровід, фінансові гарантії, процедура МДП, АД, ПД, ПП).

Література [9; 10; 32]

Тема 4. Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) і митне оформлення

Гармонізована система опису і кодування товарів. УКТ ЗЕД. Суб'єкти ЗЕД, їх реєстрація в митних органах. Митні режими. Декларування і порядок пропуску, в тому числі: бартер; давальницька сировина; промислова кооперація; іноземні інвестиції; консигнації, комісія, доручення; тимчасове ввезення (вивезення); гуманітарна допомога; експортний контроль; ліцензування і котирування; сертифікація, стандартизація. Зберігання під митним контролем: митні ліцензійні склади; склади митниці; склади підприємств. Митні брокери. Магазини безмитної торгівлі. Вільні економічні зони, території пріоритетного розвитку, технопарки.

Література [10; 21; 23; 24; 29; 32; 33]

Тема 5. Митні платежі

Митна вартість (індикативні ціни). Інкотермс 2000. Ввізне (вивізне) мито: структура і концепція митного тарифу України; митний тариф і правила його використання. Митні збори. Акцизний збір. ПДВ. Пільги, преференції, порядок розрахунків простими і казначейськими векселями.

Література [10; 14–18; 20; 25; 30; 32]

Тема 6. Неторговий обіг

Порядок переміщення товарів, предметів, речей громадянами. Податки в неторговому обігу, пільги для фізичних осіб. Порядок пропуску окремих предметів: валюта; цінності; продукти харчування; алкогольні напої; автомобілі, транспортні засоби; культурні цінності; зброя; медицина; спадщина; живі тварини і рослини; аудіо-, відео-, друківані матеріали і документи; архівні матеріали. Несупроводжуваний багаж, вантажне відправлення. Міжнародні поштові відправлення.

Література [2; 25–28; 32]

Тема 7. Контрабанда і порушення митних правил

Поняття контрабанди як кримінального злочину. Класифікація, ознаки, склад, відповідальність. Порушення митних правил як адміністративне правопорушення (поняття, види, відповідальність). Судочинство у справах про порушення митних правил.

Література [2; 7; 32]

Тема 8. Митна статистика

Предмет, метод і місце статистики у ЗЕД. Методологія митної практики, технологія збирання й обробки статистичних даних.

Література [9; 10; 22–24; 32]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Поняття митної політики і митної справи.
2. Основні принципи митного регулювання.
3. Законодавче регулювання митної справи.
4. Органи державного регулювання митної справи.
5. Система і повноваження митних органів України.
6. Поняття і загальний порядок митного оформлення.
7. Загальні положення ввезення на митну територію України продукції, яка імпортується і підлягає в Україні обов'язковій сертифікації.
8. Порядок переміщення через митний кордон України предметів міжнародних іноземних організацій, представництв та осіб, які користуються на території України митними пільгами.
9. Особливості пропуску через митний кордон України транспортних засобів індивідуального користування.
10. Єдиний митний тариф і його правове регулювання.
11. Митні збори та їх види.
12. Історія митної служби України.
13. Митна інфраструктура (ДМСУ, регіональні митниці, митниці, митні пости).
14. Завдання і функції митних органів України.
15. Особливості проходження служби в митних органах України.
16. Соціальний і правовий захист працівників митних органів України.
17. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
18. Цілі і форми митного контролю.
19. Пункти пропуску, зони митного контролю.
20. Здійснення митного контролю.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Історія митної служби України.
2. Митна інфраструктура (ДМСУ, регіональні митниці, митниці, митні пости).
3. Завдання і функції митних органів України.
4. Особливості проходження служби в митних органах України.
5. Соціальний і правовий захист працівників митних органів України.
6. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
7. Цілі і форми митного контролю.
8. Пункти пропуску, зони митного контролю.
9. Здійснення митного контролю.
10. Види немитного контролю (прикордонний, ветеринарний, санітарний, фітосанітарний, радіологічний, екологічний, за проїздом транспортних засобів автомобільними дорогами тощо).
11. Залізничні перевезення.
12. Автоперевезення.
13. Морські і річкові перевезення.
14. Авіаперевезення.
15. Транзит.
16. Контроль за доставкою товарів до митниці призначення (охорона і супровід, фінансові гарантії, процедура МДП, АД, ПД, ПП).
17. Гармонізована система опису і кодування товарів.
18. УКТ ЗЕД. Суб'єкти ЗЕД, їх реєстрація в митних органах.
19. Митні режими.
20. Декларування і порядок пропуску, в тому числі: бартер; давальницька сировина; промислова кооперація; іноземні інвестиції; консигнації, комісія, доручення; тимчасове ввезення (вивезення); гуманітарна допомога; експортний контроль; ліцензування і котирування; сертифікація, стандартизація.
21. Зберігання під митним контролем: митні ліцензійні склади; склади митниці; склади підприємств.
22. Митні брокери.
23. Магазили безмитної торгівлі.
24. Вільні економічні зони, території пріоритетного розвитку, технопарки.
25. Митна вартість (індикативні ціни).
26. Інкотермс 2000.
27. Ввізне (вивізне) мито: структура і концепція митного тарифу України; митний тариф і правила його використання.
28. Митні збори.
29. Акцизний збір.
30. Податок на додану вартість.

31. Пільги, преференції, порядок розрахунків простими і казначейськими векселями.
32. Порядок переміщення через митний кордон України товарів, предметів, речей громадянами.
33. Податки в неторговому обігу, пільги для фізичних осіб.
34. Порядок пропуску окремих предметів: валюта; цінності; продукти харчування; алкогольні напої; автомобілі, транспортні засоби; культурні цінності; зброя; медицина; спадщина; живі тварини і рослини; аудіо-, відео-, друковані матеріали і документи; архівні матеріали.
35. Несупроводжуваний багаж, вантажне відправлення.
36. Міжнародні поштові відправлення.
37. Поняття контрабанди як кримінального злочину. Класифікація, ознаки, склад, відповідальність.
38. Порушення митних правил як адміністративне правопорушення (поняття, види, відповідальність).
39. Судочинство у справах про порушення митних правил.
40. Предмет, метод і місце статистики у ЗЕД.
41. Методологія митної практики, технологія збирання й обробки статистичних даних.
42. Поняття митної політики та митної справи.
43. Основні принципи митного регулювання.
44. Законодавче регулювання митної справи.
45. Органи державного регулювання митної справи.
46. Система і повноваження митних органів України.
47. Поняття та загальний порядок митного оформлення.
48. Загальні положення ввезення на митну територію України продукції, яка імпортується і підлягає в Україні обов'язковій сертифікації.
49. Порядок переміщення через митний кордон України предметів міжнародних іноземних організацій, представництв та осіб, які користуються на території України митними пільгами.
50. Особливості пропуску через митний кордон України транспортних засобів індивідуального користування.
51. Єдиний митний тариф і його правове регулювання.
52. Митні збори та їх види.
53. Порядок звільнення від сплати мита.
54. Система і повноваження митних органів України.
55. Поняття та загальний порядок митного оформлення.
56. Предмет, метод і місце статистики у ЗЕД.
57. Основні принципи митного регулювання.
58. Особливості перевезення, зберігання і розпоряджання товарами, що перебувають під митним контролем.
59. Правове регулювання митного режиму щодо транспортних засобів і товарів, які переміщуються через митний кордон України.
60. Правове регулювання митної зони та вільного митного складу.

61. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються громадянами через митний кордон України.
62. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі.
63. Митно-тарифні засоби регулювання та їх вплив на зовнішньоекономічну діяльність.
64. Правове регулювання ввезення і вивезення культурних та історичних цінностей через митний кордон України.
65. Правове регулювання митних пільг в Україні.
66. Правове регулювання нарахування і сплати податків та зборів під час переміщення товарів через митний кордон України.
67. Порядок проходження служби в митних органах України.
68. Основні положення організації діловодства в органах та установах митної системи України.
69. Розгляд заяв і скарг громадян та організація прийому громадян в митних органах України.
70. Міжнародні правила щодо тлумачення термінів “Інкотермс”.
71. Поняття мита, його класифікація та особливі види.
72. Поняття митної вартості, порядок нарахування і сплати мита.
73. Гармонізована система опису та кодування товарів.
74. Основні правила опису та кодування товарів.
75. Основні вимоги до складання управлінської документації.
76. Спеціалізовані організації митної справи.
77. Порядок повернення надмірно стягненого мита і стягнення недоотриманого мита.
78. Порушення митних правил як адміністративні правопорушення (поняття, види, відповідальність).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна і законодавча

1. *Конституція* України. — К., 2001.
2. *Митний кодекс* України. — К.: Юрінком, 2001.
3. *Закон* України “Про єдиний митний тариф” // ВВР України. — 1992. — № 19.
4. *Закон* України “Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів”// ВВР України. — 1995. — № 10.
5. *Закон* України “Про митну справу в Україні”// ВВР України. — 1991. — № 44.
6. *Закон* України “Про державне регулювання імпорту сільгосппродукції” // ВВР України. — 1997. — № 4.

7. *Кримінальний кодекс України*. — К.: Юрінком, 2001.
8. *Про ставки митних зборів (зі змінами)*: Постанова КМУ від 27.01.97 № 65.
9. *Про затвердження порядку утримання митних зборів, що нараховані за ВМД*: Наказ ДМСУ № 363 від 26.06.98.
10. *Про затвердження Інструкції про порядок утримання акцизного збору в разі ввезення товарів суб'єктами ЗЕД на територію України*: Наказ ДМСУ № 33 від 21.01.2000.
11. СМТУ: Декрет КМУ від 11.01.93 № 4-93.
12. Концепція трансформації МТУ на 1996–2005 рр. у відповідності з системою ГАТТ СТО: Указ ПУ № 255/96.
13. Закон України “Про єдиний митний тариф України” від 05.04.01.
14. *Про затвердження порядку та визначення митної вартості товарів та інших предметів у разі їх переміщення через митний кордон України*: Постанова КМУ від 05.10.98 № 3 1598.
15. *Про затвердження Інструкції про порядок утримання ввізного мита*: Наказ ДМСУ від 23.07.97 № 344.
16. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР.
17. *Про затвердження порядку внесення ПДВ в Держбюджет, під час ввезення, пересилання товарів на митну територію України*: Постанова КМУ від 02.04.98 № 4/7.
18. *Про затвердження порядку випуску, обігу та погашення векселів які видаються на суму ПДВ, при ввезенні, пересиланні товарів на митну територію України*: Постанова КМУ № 1104 від 01.10.97.
19. *Про затвердження Інструкції про порядок контролю митними органами за утриманням під час митного оформлення товарів, ввезених, пересланих на митну територію України, та перерахуванням в бюджет ПДВ*: Наказ ДМСУ від 09.06.99 № 346.
20. *Про затвердження переліку товарів та інших предметів, митне оформлення яких при ввезенні на митну територію України здійснюється із застосуванням митних пільг у відповідності з актами та документами, надання яких необхідне для пільгового режиму оподаткування*: Наказ ДМСУ від 17.05.2000 № 285.
21. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.96 № 93/96-ВР.
22. *Про затвердження порядку видачі, погашення векселів*: Постанова КМУ № 937 від 07.08.96.

23. *Про затвердження* положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій: Постанова КМУ від 07.08.96 № 938.
24. *Про затвердження* положення про порядок реєстрації спільної інвестиційної діяльності: Постанова КМУ від 30.01.97 № 112.
25. *Про затвердження* порядку ввозу, пересилки громадянами предметів (товарів) в Україну, зі змінами: Постанова КМУ від 27.08.96 № 1010.
26. *Про затвердження* порядку ввозу, пересилки громадянами предметів (товарів) в Україну, Постанова КМУ від 03.07.98 № 1007.
27. *Про порядок* підтвердження громадянами суми іноземної валюти, зареєстрованої громадянами-резидентами: Постанова КМУ від 01.06.96 № 16.
28. *ПМП*: Лист ДМС від 17.01.97 № 1106-392; Наказ ДМС України від 31.12.91 № 9.
29. *Про затвердження* порядку ведення обліку суб'єктів ЗЕД в митних органах: Наказ від 31.05.96 № 237.
30. *Про затвердження* положення про ДМД: Пост. КМУ від 09.06.96 № 574.
31. *Про затвердження* Інструкції про порядок заповнення ДМД: Наказ ДМСУ № 307.

Підручники та навчальні посібники

32. *Основи* таможенного дела / Под ред. С. С. Терещенко, 2000.
34. *Сандровский К. К.* Таможенное право в Украине: национальное и международное. — К., 2000.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Митна справа”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Митна справа”	4
Завдання для контрольних робіт	6
Питання для самоконтролю	7
Список рекомендованої літератури	9

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
Г. В. Воїнова
Н. М. Музиченко

МАУП

Зам. № ВКЦ-1094

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП